

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ταχ. Δ/ση : Αχαρνών 2
Ταχ. Κώδικας: 10432, Αθήνα
Τηλέφωνο : 210 212 4331,-4332
Ηλ. Ταχυδρ. : koinovouleftikos@minagric.gr

Αθήνα 3-4-2025
Αρ. πρωτ.: 90396

ΠΡΟΣ:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΚΟΙΝ.: ΩΣ ΠΑ
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. 3191/10-2-2025 Ερώτηση

Σχετικά με την παραπάνω Ερώτηση που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. **Οζγκιούρ Φερχάτ**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Αναφορικά με τα μέτρα στήριξης των αγροτών της Ροδόπης, επισημαίνονται τα κάτωθι:

Α. Στο πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2014-2022, μεταξύ των άλλων, χρηματοδοτούνται δράσεις και επενδυτικές δαπάνες που αποσκοπούν στη στήριξη του Πρωτογενούς Τομέα στο σύνολο των Περιφερειών της χώρας, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερης παραγωγικής διάρθρωσης της ελληνικής γεωργίας, καθώς και του σημαντικότερου ρόλου που έχουν για την κοινωνικοοικονομική συνοχή των αγροτικών μας περιοχών.

Ειδικότερα :

Στο πλαίσιο του **Μέτρου 1: «Δράσεις μεταφοράς γνώσεων και ενημέρωσης»**, προβλέπεται η κατάρτιση γεωργών / κτηνοτρόφων, έτσι ώστε να τους δοθούν οι απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να γίνουν επιχειρηματίες αγρότες. Το μέτρο αφορά σε επαγγελματική κατάρτιση και δράσεις απόκτησης δεξιοτήτων με έμφαση στους νέους γεωργούς και τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Στο πλαίσιο του **Μέτρου 2: «Συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης και υπηρεσίες αντικατάστασης στην εκμετάλλευση»**, προβλέπεται η ενίσχυση παρόχων γεωργικών συμβουλών, προκειμένου να στηρίξουν τους αγρότες ως προς τη βελτίωση της οικονομικής και περιβαλλοντικής διαχείρισης των γεωργικών τους εκμεταλλεύσεων.

Στο πλαίσιο του **Μέτρου 4.1 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις»**, μεταξύ των άλλων, δίνεται στήριξη σε εκμεταλλεύσεις που στρέφονται προς ποιοτικά γεωργικά προϊόντα, ώστε να διευκολυνθεί η προσαρμογή τους στις ανάγκες της αγοράς και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητά τους. Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι επαγγελματίες αγρότες (φυσικά και νομικά πρόσωπα), οι οποίοι ενισχύονται για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων και, μεταξύ των άλλων, ενισχύονται για την ανέγερση, επέκταση, εκσυγχρονισμό γεωργικών κτιρίων και κατασκευών, την αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση καινούργιου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού, καθώς και την αγορά, μεταφορά και εγκατάσταση πολυετών φυτειών. Παράλληλα, ενισχύονται δαπάνες για την εξοικονόμηση ύδατος, καθώς και δαπάνες που συμβάλλουν στη χρήση ΑΠΕ για την παραγωγή ενέργειας, ώστε να μειωθεί το υψηλό κόστος ενέργειας. Τέλος, προβλέπεται η ενίσχυση δαπανών για την προστασία του περιβάλλοντος μέσω της συλλογικής χρήσης και επεξεργασίας των αποβλήτων των γεωργικών εγκαταστάσεων.

Στο πλαίσιο της υλοποίησης της **Δράσης 4.2.1 για τη μεταποίηση, εμπορία και ανάπτυξη με τελικό προϊόν εντός του Παραρτήματος Ι**, ενισχύονται πολύ μικρές, μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), αλλά και μεγάλες επιχειρήσεις, για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό, με κύριο στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων του τομέα, καθιστώντας τα πιο ελκυστικά στον καταναλωτή. Επιπλέον, επενδύσεις μεταποίησης γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων ενθαρρύνονται και μέσα από τις δράσεις των τοπικών αναπτυξιακών προγραμμάτων LEADER.

Επίσης, στο πλαίσιο του **Μέτρου 4.3 υλοποιούνται μικρά και μεγάλα εγγειοβελτιωτικά - αρδευτικά έργα υποδομής**, για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη χρήση του αρδευτικού νερού, καθώς και για την προσαρμογή στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, καθώς και έργα αγροτικής οδοποιίας, για τη βελτίωση της προσβασιμότητας στις γεωργικές και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, τη μείωση του κόστους μεταφοράς, αλλά και την ταχύτερη και ασφαλέστερη διακίνηση ευπαθών προϊόντων.

Ειδικότερα και αναφορικά με τις **υποδομές άρδευσης**, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) υλοποιεί το μεγαλύτερο πρόγραμμα που έχει χρηματοδοτηθεί ποτέ από πόρους της Ε.Ε., μέσα από το εμβληματικό πρόγραμμα ΥΔΩΡ 2.0, μοχλεύοντας πόρους της τάξης των 4 δις €, σε συνέργεια με το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, αλλάζοντας ουσιαστικά τον παραγωγικό χάρτη της χώρας μας και επιδιώκοντας την εξοικονόμηση των υδατικών πόρων, δεδομένης και της ανάγκης αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής. Εντός του α' τριμήνου 2024, εκδόθηκε και νέα πρόσκληση, ύψους 124 εκ. € από το ΠΑΑ, ενώ προδημοσιεύθηκε νέα πρόσκληση από το Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) με καταρχήν πόρους της τάξης των 169εκ. €.

Στο πλαίσιο του **Μέτρου 6.1 των Νέων Γεωργών**, προβλέπεται αυξημένο πριμ πρώτης εγκατάστασης για νέους που εισέρχονται στην πρωτογενή παραγωγή, με στόχο την ηλικιακή αναδιάρθρωση του παραγωγικού δυναμικού της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, καθώς και τη συνολικότερη αναζωογόνηση των τοπικών αγροτικών κοινωνιών. Στο πλαίσιο αυτό, στην τελευταία πρόσκληση του Μέτρου διατέθηκαν στο πρόγραμμα Νέων Γεωργών πάνω από 600 εκ.€, εξαντλώντας κάθε χρηματοδοτική δυνατότητα μέσα από την ένταξη επιπλέον 2.200 επιλαχόντων με επιπλέον 81 εκ. €. Επιπλέον, εκδόθηκε και νέα πρόσκληση, εντός του 2024, με 410 εκ. € από το ΣΣ ΚΑΠ.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του **Μέτρου 6.3** παρέχεται στήριξη σε **Μικρές Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις**, με τη μορφή κατ' αποκοπήν ενίσχυσης, προκειμένου να διατηρήσουν τη βιωσιμότητά τους.

Στο πλαίσιο του **Μέτρου 9: «Σύσταση ομάδων και οργανώσεων παραγωγών στους τομείς γεωργίας και της δασοκομίας»**, δίνονται κίνητρα για τον σχηματισμό και τη λειτουργία ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους. Ενισχύεται η συσπείρωση των παραγωγών σε ομάδες ή οργανώσεις, ώστε να αντιμετωπίσουν από κοινού τις προκλήσεις της αγοράς, να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη – μέσω της αύξησης του όγκου του διαπραγματευόμενου προϊόντος - σε σχέση με την παραγωγή και την εμπορία, να διευρύνουν τον αριθμό των πιθανών αγοραστών και να μειώσουν το ανά παραγωγό κόστος των συλλογικών επενδύσεων.

Η στήριξη του πρωτογενούς τομέα επιδιώκεται και με την υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών μέσω των Επιχειρησιακών Ομάδων του **Μέτρου 16 «Συνεργασία»** του ΠΑΑ, οι οποίες έχουν σκοπό την ενσωμάτωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην πράξη με στόχο την παραγωγικότητα και βιωσιμότητα της γεωργίας.

Επίσης, στο πλαίσιο του **Μέτρου 11** παρέχεται στήριξη για τη μετατροπή ή τη διατήρηση των πρακτικών της **βιολογικής γεωργίας**, με σκοπό την ενθάρρυνση των αγροτών να συμμετάσχουν σε τέτοια συστήματα, απαντώντας έτσι στη ζήτηση της κοινωνίας για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών, οι οποίες χρηματοδοτούνται και από λοιπά φιλοπεριβαλλοντικά μέτρα και δράσεις του ΠΑΑ.

Σημαντική στήριξη παρέχεται και μέσω του **Μέτρου 13 της εξισωτικής αποζημίωσης**, το οποίο στοχεύει στην προστασία του εισοδήματος των παραγωγών και τη διατήρηση της γεωργικής δραστηριότητας σε ιδιαίτερα ευάλωτες περιοχές με φυσικά ή άλλα ειδικά μειονεκτήματα.

Συμπληρωματικά, αναφέρεται ότι εξετάζεται η δυνατότητα στήριξης των παραγωγών μέσω του **έκτακτου Μέτρου 23**, το οποίο, πρόσφατα, εγκρίθηκε από την Ε.Ε. και προβλέπει τη στοχευμένη στήριξη ρευστότητας σε γεωργούς και κτηνοτρόφους που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές που έλαβαν χώρα από την 1η Ιανουαρίου 2024 και μετά.

Στο πλαίσιο του ΠΑΑ 2014-2022, επίσης, παρέχεται η δυνατότητα χρηματοδοτικής ενίσχυσης επενδύσεων σε **προληπτικά μέτρα** που σκοπεύουν στη μείωση των δυσμενών επιπτώσεων φυσικών φαινομένων, καιρικών συνθηκών και καταστροφικών συμβάντων, μέσα από το σχετικό **Μέτρο 5.1**, του οποίου Ενδιάμεσος Φορέας Διαχείρισης έχει ορισθεί ο Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.). Οι δράσεις πρόληψης αφορούν κυρίως σε ενεργητική προστασία φυτικού κεφαλαίου από παγετό, προστασία από τις καταιγίδες, το χαλάζι, τη βροχή, την ξηρασία, τις πλημμύρες και τις πυρκαγιές, καθώς και σε προστασία ζωικού κεφαλαίου από μεταδοτικές ασθένειες και φυσικές καταστροφές. Η ένταση ενίσχυσης για επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις φυσικών ή νομικών προσώπων ανέρχεται στο 80% και των Συλλογικών Σχημάτων Γεωργών στο 100%.

Στο πλαίσιο του Μέτρου 5.1, έχουν πραγματοποιηθεί δύο προσκλήσεις για ιδιωτικές επενδύσεις πρόληψης (π.χ. αντιχαλαζικά δίκτυα, ανεμομίκτες κ.λπ.), με δικαιούχους μεμονωμένους παραγωγούς, καθώς και συλλογικά σχήματα (ομάδες και οργανώσεις παραγωγών, συνεταιρισμοί κ.λπ.), με το ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε, να ανέρχεται συνολικά σε 40 εκ. ευρώ περίπου δημόσια δαπάνη.

Επίσης, στο πλαίσιο του ΠΑΑ, έχει προβλεφθεί η ενεργοποίηση του σκέλους των δημοσίων επενδύσεων πρόληψης του Μέτρου 5.1, με ένταση ενίσχυσης 100% και πόρους της τάξης των 9,5εκ. €, οι οποίες αποσκοπούν στη μείωση των επιπτώσεων στο φυτικό κεφάλαιο από δυσμενή φυσικά φαινόμενα και, ειδικότερα, στη συλλογική, ενεργητική προστασία από χαλάζι με επίγεια μέσα (δημόσιες τεχνολογικές επενδύσεις - υποδομές), όπως μικρά ραντάρ καιρού, συστήματα ανίχνευσης ηλεκτρικών εκκενώσεων, επίγειοι σταθμοί - συστήματα σποράς των χαλαζοφόρων νεφών κ.λπ.

Β. Στο πλαίσιο υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027), μεταξύ των άλλων, προβλέπεται η χρηματοδότηση παρεμβάσεων που αφορούν και στους δύο πυλώνες (άμεσες ενισχύσεις και αγροτική ανάπτυξη) της ΚΑΠ για τη χορήγηση ενισχύσεων και την υλοποίηση επενδυτικών δαπανών που αποσκοπούν στη **στήριξη της πρωτογενούς παραγωγής**.

Οι εν λόγω παρεμβάσεις στοχεύουν, κυρίως, στη στήριξη του εισοδήματος των παραγωγών, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα, στην ενθάρρυνση επενδύσεων και στην υιοθέτηση φιλοπεριβαλλοντικών γεωργικών πρακτικών.

ΠΥΛΩΝΑΣ Ι (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων – ΕΓΤΕ):

Μέσω του Πυλώνα Ι και των άμεσων ενισχύσεων, παρέχονται ενισχύσεις μέσω της **βασικής ενίσχυσης**. Η βασική ενίσχυση αφορά στην εισοδηματική στήριξη για τη βιωσιμότητα των εκμεταλλεύσεων, χορηγείται ετησίως ανά αγρονομική περιφέρεια που, στην προκειμένη περίπτωση, αφορά σε αυτή για τις μόνιμες καλλιέργειες και η ενίσχυση καταβάλλεται μέσω των δικαιωμάτων.

Επιπλέον, προβλέπεται η **αναδιανεμητική ενίσχυση**, η οποία χορηγείται, ως συμπληρωματική ενίσχυση, ετησίως στην αγρονομική περιφέρεια για τις μόνιμες καλλιέργειες και αφορά στην αναδιανομή ενισχύσεων από τις μεγαλύτερες στις μικρότερες ή μεσαίες γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Στη στήριξη της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στοχεύουν και οι χορηγούμενες ετησίως **συνδεδεμένες ενισχύσεις**.

Μέσω του Πυλώνα Ι, επίσης, παρέχεται με τη νέα ΚΑΠ η δυνατότητα ενίσχυσης του πρωτογενούς τομέα μέσω των **οικολογικών προγραμμάτων**, προκειμένου να εφαρμόσουν φιλοπεριβαλλοντικές γεωργικές πρακτικές, ενώ αντίστοιχες πρόνοιες για επενδύσεις και δράσεις προβολής – προώθησης προβλέπονται στο πλαίσιο των **τομεακών προγραμμάτων** για τον αμπελοοινικό τομέα, το ελαιόλαδο, το μέλι και τα οπωροκηπευτικά.

ΠΥΛΩΝΑΣ ΙΙ (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης – ΕΓΤΑΑ):

Όσον αφορά στις παρεμβάσεις του Πυλώνα ΙΙ που αφορούν σε στρεμματικές ενισχύσεις (Γεωργοπεριβαλλοντικές παρεμβάσεις), εκτός της **Εξισωτικής Αποζημίωσης** που συνεχίζεται, προβλέπονται και οι εξής:

Π3-70-1.5 Διατήρηση απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων

Η Παρέμβαση έχει ως στόχο τη στήριξη των κτηνοτρόφων που εκτρέφουν απειλούμενες αυτόχθονες φυλές αγροτικών ζώων, δεδομένου ότι αυτές έχουν χαμηλές αποδόσεις και κατ' επέκταση η εκτροφή τους οδηγεί σε απώλεια εισοδήματος σε σχέση με τις λοιπές φυλές (47εκ.€).

Π3-73-3.5 Προστασία, διατήρηση και βελτίωση των γενετικών πόρων στην κτηνοτροφία

Η Παρέμβαση στοχεύει στη βελτίωση της παραγωγικότητας του ζωικού κεφαλαίου της χώρας, αλλά και της διατήρησης των αυτόχθονων φυλών που κινδυνεύουν με εξαφάνιση, λόγω της χαμηλής παραγωγικότητας και της υστέρησης των αποδόσεών τους, σε σχέση με τις ξένες φυλές (17 εκ. €).

Π3-70-1.4 - Προστασία και διατήρηση τοπικών αβελτίωτων πληθυσμών – ποικιλιών (φυτογενετικού υλικού) που κινδυνεύουν από γενετική διάβρωση

Ενισχύονται τοπικές ποικιλίες, οι οποίες, κατά τεκμήριο, είναι περισσότερο ανθεκτικές στις ξηροθερμικές συνθήκες που αναμένεται να ενταθούν λόγω της κλιματικής αλλαγής.

Π3-70-2.1 - Ενισχύσεις για τη μετατροπή σε βιολογικές πρακτικές και μεθόδους (νεοεισερχόμενοι στη βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία)

Η στήριξη στο πλαίσιο της Παρέμβασης παρέχεται, μεταξύ των άλλων, για την εφαρμογή των πρακτικών της βιολογικής γεωργίας, με σκοπό την ενθάρρυνση των αγροτών να συμμετάσχουν σε τέτοια συστήματα, απαντώντας έτσι στη ζήτηση της κοινωνίας για τη χρήση φιλικών προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών.

Όσον αφορά στις δράσεις του Πυλώνα ΙΙ που αφορούν σε υλοποίηση επενδύσεων, αυτές έχουν ως εξής:

Π3-73-2.1 – Σχέδια Βελτίωσης Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων που συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα

Μέσω της εν λόγω Παρέμβασης, θα υλοποιηθούν επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις όλων των κλάδων, από επαγγελματίες γεωργούς (φυσικά και νομικά πρόσωπα) και συλλογικά σχήματα, με στόχους τη βελτίωση της οικονομικής αποδοτικότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεών τους και τη διευκόλυνση της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού αυτών. Οι επενδύσεις που προβλέπονται, θα δώσουν ευκαιρίες, ώστε να εκσυγχρονιστούν και να προσαρμοστούν οι εκμεταλλεύσεις γρήγορα στις ανάγκες της αγοράς μέσω της αύξησης της συνολικής παραγωγικότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης (αύξηση παραγωγικότητας κεφαλαίου, εργασίας, εδάφους) και να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα των βιώσιμων ελληνικών γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω της ενίσχυσης επενδύσεων αυτοματοποίησης, ψηφιοποίησης και συστημάτων γεωργίας ακριβείας.

Π3-73-2.2 - Ενισχύσεις σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση ύδατος

Μέσω της εν λόγω Παρέμβασης, θα υλοποιηθούν επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις όλων των κλάδων από γεωργούς (φυσικά, νομικά πρόσωπα) και συλλογικά σχήματα, με στόχο

την εξοικονόμηση ύδατος, ώστε να επιτευχθούν η αποκατάσταση, η διατήρηση και η ενίσχυση των οικοσυστημάτων που συνδέονται με τη γεωργία και την προστασία των υδάτων, με την εξοικονόμηση ύδατος μέσω της μείωσης της ποσότητας που αντλείται από τα υπόγεια ή επιφανειακά υδατικά συστήματα και μέσω της αύξησης της αποδοτικότητας χρήσης ύδατος, με την εισαγωγή προηγμένων αρδευτικών συστημάτων στη γεωργία και την αύξηση της αποθήκευσης ύδατος.

Π3-73-2.3 – Στήριξη για επενδύσεις στη μεταποίηση / εμπορία και / ή ανάπτυξη γεωργικών προϊόντων

Προβλέπεται η ενίσχυση πολύ μικρών, μικρο-μεσαίων επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αλλά και μεγάλων επιχειρήσεων, για την ίδρυση και τον εκσυγχρονισμό, με κύριο στόχο την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων, καθιστώντας τα πιο ελκυστικά στον καταναλωτή.

Π3-73-2.6 – Επενδύσεις κυκλικής οικονομίας και ενεργειακές επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Προβλέπεται η ενίσχυση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων για την κάλυψη ειδικών αναγκών εκσυγχρονισμού μέσω επενδύσεων που θα συμβάλλουν στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας/βιοοικονομίας, εξοικονόμησης ενέργειας, μείωσης εισροών μέσω επαναχρησιμοποίησης ΓΚΤ (γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα) και βελτίωσης του περιβαλλοντικού αποτυπώματος των εκμεταλλεύσεων. Δικαιούχοι είναι επαγγελματίες γεωργοί, φυσικά και νομικά πρόσωπα, καθώς και συλλογικά σχήματα που δραστηριοποιούνται στον πρωτογενή τομέα.

Π3-75- 1 – Εγκατάσταση Νέων Γεωργών

Προβλέπεται η ενίσχυση των νέων που εισέρχονται στον πρωτογενή τομέα με στήριξη εφάπαξ ποσού έως 42.500 € για την υλοποίηση τετραετούς επιχειρηματικού σχεδίου για την ανάπτυξη βιώσιμων γεωργοκτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.

Π3 – 77-1.1 Σύσταση Ομάδων και Οργανώσεων Παραγωγών και Διεπαγγελματικών Οργανώσεων στον τομέα της Γεωργίας

Θα δοθούν κίνητρα για τον σχηματισμό και τη λειτουργία ομάδων και οργανώσεων παραγωγών, με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των προϊόντων τους. Ενισχύεται η συσπείρωση των παραγωγών σε ομάδες ή οργανώσεις, ώστε να αντιμετωπίσουν από κοινού τις προκλήσεις της αγοράς, να ενισχύσουν τη διαπραγματευτική τους δύναμη – μέσω της αύξησης του όγκου του διαπραγματευόμενου προϊόντος - σε σχέση με την παραγωγή και την εμπορία, να διευρύνουν τον αριθμό των πιθανών αγοραστών και να μειώσουν το ανά παραγωγό κόστος των συλλογικών επενδύσεων.

Π3 – 77-2.1 Συστήματα Ποιότητας Γεωργικών Προϊόντων και Τροφίμων

Στο πλαίσιο της εν λόγω Παρέμβασης, οι παραγωγοί ενισχύονται για τη συμμετοχή τους σε συστήματα ποιότητας γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, προκειμένου να προσδώσουν προστιθέμενη αξία στο προϊόν τους και να το καταστήσουν ανταγωνιστικό, αυξάνοντας παράλληλα τις ευκαιρίες τους στην αγορά.

Π3- 77-3.1 Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας

Η στήριξη του κλάδου για την καλλιέργεια της ελιάς θα επιδιωχθεί με την υλοποίηση πιλοτικών εφαρμογών μέσω της εν λόγω Παρέμβασης, που έχει ως σκοπό την ενσωμάτωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην πράξη για αύξηση της παραγωγικότητας και βιωσιμότητας της γεωργίας.

Π3 – 77-4.1 Στήριξη για τοπική ανάπτυξη μέσω του LEADER (ΤΑΠΤοΚ - Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων)

Μέσω των πρόσφατα εγκεκριμένων τοπικών προγραμμάτων, θα ενισχυθούν, μεταξύ των άλλων, πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις για την πραγματοποίηση επενδύσεων (ιδρύσεις και εκσυγχρονισμοί) σε τομείς, όπως της βιοτεχνίας, οικοτεχνίας, μεταποίησης, αγροτουρισμού κ.λπ.

Π3 – 78.1 – Εκπαίδευση κατάρτιση γεωργών – δασοκόμων

Προβλέπεται η κατάρτιση γεωργών / κτηνοτρόφων, έτσι ώστε να τους δοθούν οι απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για να γίνουν επιχειρηματίες αγρότες. Το μέτρο αφορά σε επαγγελματική κατάρτιση και δράσεις απόκτησης δεξιοτήτων με έμφαση στους νέους γεωργούς και τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Π3-78.2 Συμβουλευτικές υπηρεσίες γεωργών και δασοκόμων και λοιπών ενδιαφερόμενων ομάδων (stakeholders), καθώς και κατάρτιση Γεωργικών και Δασοκομικών Συμβούλων

Μέσω της εν λόγω Παρέμβασης, οι γεωργοί θα έχουν την ευκαιρία στήριξης μέσω γεωργικών συμβουλών που θα παρέχονται από επιλεγμένους φορείς – παρόχους, ώστε να στηριχθούν ως προς τη βελτίωση της οικονομικής και περιβαλλοντικής διαχείρισης των γεωργικών τους εκμεταλλεύσεων.

Επίσης, και για τη νέα προγραμματική περίοδο, μέσα από το ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027, προβλέπονται παρεμβάσεις για τη **Διαχείριση Κινδύνων** μέσω:

- των τομεακών προγραμμάτων (οπωροκηπευτικών, οίνου, βρώσιμης ελιάς – ελαιόλαδου) και
- της παρέμβασης Π3-73-2.5 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα» του Πυλώνα II.

Στο τομεακό πρόγραμμα των οπωροκηπευτικών για τη διαχείριση κινδύνων προβλέπονται παρεμβάσεις που στοχεύουν:

- (ι) στον περιορισμό των καταστροφών στην παραγωγή από ακραία καιρικά φαινόμενα με την παρέμβαση Π2-47.1.α(III) «πρόληψη των ζημιών που προκαλούνται από δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και προώθηση της ανάπτυξης και χρήσης ποικιλιών, φυλών και πρακτικών διαχείρισης προσαρμοσμένων στις μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες» και
- (ii) στην προστασία του εισοδήματος των παραγωγών από τις μεταβολές (πτώση) των τιμών μέσω της παρέμβασης Π2-47.1-2f «Δράση απόσυρσης από την αγορά για δωρεάν διανομή ή άλλον προορισμό στα Επιχειρησιακά Προγράμματα των Οργανώσεων Παραγωγών Οπωροκηπευτικών».

Στο τομεακό πρόγραμμα του οίνου για την προστασία του εισοδήματος των παραγωγών από τις μεταβολές της ζήτησης που οδηγεί σε απότομη πτώση των τιμών, ενεργοποιείται η παρέμβαση Π2-58.3 «Πρώιμη συγκομιδή». Αμφότερες οι παρεμβάσεις ενεργοποιούνται υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις και έχουν ως στόχο την εξισορρόπηση προσφοράς και ζήτησης και την αποφυγή της ραγδαίας πτώσης των τιμών του παραγωγού.

Στο τομεακό πρόγραμμα ελαιόλαδου – επιτραπέζιας ελιάς με στόχο την προστασία του εισοδήματος των παραγωγών ενεργοποιείται η παρέμβαση Π2-47.2-2d «Επαναφύτευση Ελαιώνων» στα Επιχειρησιακά Προγράμματα Εργασίας Οργανώσεων Ελαιουργικών Φορέων (ΟΕΦ), που ενεργοποιείται σε περιπτώσεις που κρίνεται αναγκαία η υποχρεωτική εκρίζωση για υγειονομικούς ή φυτοϋγειονομικούς λόγους.

Η παρέμβαση του Πυλώνα II, Π3-73-2.5 «Επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις για την προστασία από φυσικές καταστροφές, δυσμενή κλιματικά φαινόμενα και καταστροφικά συμβάντα» παρέχει ενισχύσεις για την υλοποίηση επενδύσεων ενεργητικής προστασίας των εκμεταλλεύσεων από ακραία καιρικά φαινόμενα (παγετός, χαλάζι κ.λπ.).

Περαιτέρω, αναφέρεται ότι, προκειμένου να θωρακιστεί ο Οργανισμός Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) μπροστά στις νέες προκλήσεις, η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Στρατηγικού Σχεδίου της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ) του ΥΠΑΑΤ συνέδραμε έγκαιρα, αναθέτοντας μέσω της Τεχνικής Βοήθειας του ΠΑΑ 2014-2022:

✓ στην Παγκόσμια Τράπεζα και σε ένα επιτελείο εξειδικευμένων στη γεωργική ασφάλιση επιστημόνων, μέσω σύναψης Διεθνούς Συμφωνίας, την εκπόνηση των απαιτούμενων μελετών (αναλογιστικής μελέτης, ανάλυσης γεωργικών κινδύνων και κινδύνων καιρού, στρατηγικό πλαίσιο) για τη διερεύνηση των αναγκαίων μέτρων εξορθολογισμού και στήριξης του συστήματος.

✓ στην PWC, μελέτη για την αξιοποίηση των εργαλείων διαχείρισης κινδύνου του ΕΛ.Γ.Α., σε εναρμόνιση με τη νέα ΚΑΠ 2023-2027 και την οργανωσιακή δομή του. Η μελέτη περιλαμβάνει στα παραδοτέα προτάσεις και τα απαραίτητα βήματα για τον μετασχηματισμό του υφιστάμενου μοντέλου ασφάλισης, τη χαρτογράφηση των απαιτούμενων αλλαγών στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τον ΕΛ.Γ.Α., τις βασικές αρχές του νέου βιώσιμου λειτουργικού και οικονομικού μοντέλου, τον νέο κανονισμό ασφαλίσεων, τον νέο κανονισμό λειτουργίας, καθώς και τον σχεδιασμό παρεμβάσεων εργαλείων διαχείρισης κινδύνου στη Γεωργία για τη συμπερίληψή τους στο Στρατηγικό Σχέδιο της νέας ΚΑΠ 2023-2027.

Σε αυτό το πλαίσιο, μεταξύ άλλων μέτρων για τη συνολικότερη αναδιάρθρωση του ΕΛ.Γ.Α., εξετάστηκε και η δυνατότητα αξιοποίησης των διαθέσιμων από τη νέα ΚΑΠ εργαλείων διαχείρισης κινδύνων [Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2021/2115, άρθρο 76], όπως η επιδότηση ασφαλιστρού για την κάλυψη ζημιών στην αγροτική παραγωγή από κινδύνους υψηλού ρίσκου σε επιπλέον εθελοντικές κατηγορίες ασφάλισης.

Για τον σκοπό αυτόν, στην 1^η Τροποποίηση του ΣΣ ΚΑΠ που υποβλήθηκε και εγκρίθηκε από την Ε. Επιτροπή, περιλαμβάνεται και σχετικό τεχνικό δελτίο ενεργοποίησης της συγκεκριμένης δυνατότητας με ενωσιακούς πόρους της τάξης των 200 εκατ. €.

Επίσης, στο πλαίσιο της 2^{ης} Τροποποίησης του ΣΣ ΚΑΠ, που εγκρίθηκε από την Ε. Επιτροπή, υποβλήθηκε πρόταση για την εισαγωγή νέας παρέμβασης που αφορά στην αποκατάσταση του γεωργικού και κτηνοτροφικού δυναμικού από καταστροφικά συμβάντα (κλιματικά φαινόμενα, ασθένειες ζώων και φυτών κ.λπ.), αντίστοιχη αυτής που ήδη προβλέπεται στο ΠΑΑ 2014-2022 (Μέτρο 5.2, το οποίο ενεργοποιήθηκε για την αποκατάσταση του ζωικού κεφαλαίου και των σταβλικών εγκαταστάσεων που επλήγησαν από τις θεομηνίες σε Θεσσαλία και Έβρο).

Πέραν των ανωτέρω, σημειώνεται ότι, μέσω του **ΠΑΑ 2014-2022**, υλοποιούνται Χρηματοδοτικά Εργαλεία που αφορούν στην **παροχή εγγυήσεων και δανείων** με ευνοϊκούς όρους (ταμεία εγγυήσεων και μικροπιστώσεων) σε ωφελούμενους του πρωτογενούς τομέα και της μεταποίησης γεωργικών προϊόντων [φυσικά και νομικά πρόσωπα, νέοι γεωργοί, ΚοινΣΕπ (Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση) και συλλογικά σχήματα].

Στο **ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027** προβλέπεται, επίσης, η υλοποίηση αντίστοιχων χρηματοδοτικών εργαλείων.

Όσον αφορά στο τομέα του καπνού, σημειώνεται ότι, από το έτος 1993, στην Ε.Ε. εφαρμόζεται σύστημα περιορισμού της παραγωγής καπνού, ενώ ο τομέας του καπνού κατ' ουσία βρίσκεται σε διωγμό από την παγκόσμια κοινότητα, από το έτος 2000 και μετά, μέσω κυρίως του πρωτοκόλλου του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Σύμβαση Πλαίσιο –FCTC), το οποίο θέλει να προωθήσει την πλήρη αναδιάρθρωσή του. Σύμφωνα με την ΚΑΠ, από την εσοδεία 2010 και μετά, η ενιαία ενίσχυση μειώθηκε κατά 50% και το υπόλοιπο 50% μεταφέρθηκε στον δεύτερο πυλώνα (μέτρα αγροτικής ανάπτυξης) και αποκλείστηκε από τις συνδεδεμένες ενισχύσεις.

Πάντως, και πριν ακόμα ο καπνός αποκλεισθεί από τις συνδεδεμένες, από την παραγωγή, ενισχύσεις (λόγω του ότι αποτελεί προϊόν που βλάπτει τη δημόσια υγεία), σύσσωμοι οι ενδιαφερόμενοι κλάδοι καλλιεργητών και μεταποιητών είχαν προσχωρήσει, από το έτος 2006, οπότε και εφαρμόστηκε, εθελοντικά στην κατά 100% αποσυνδεδεμένη, από την παραγωγή, ενιαία ενίσχυση. Στη νέα ΚΑΠ 2023-2027, δεν προβλέπεται συνδεδεμένη ενίσχυση για τον καπνό

και η οποιαδήποτε στήριξη αφορά στα οριζόντια μέτρα που προβλέπονται και για άλλα προϊόντα (ενέργεια, πετρέλαιο, φόροι, προγράμματα ΠΑΑ κ.λπ.).

Ο καπνός δεν εξαιρείται από την ενίσχυση για ορεινές και μειονεκτικές περιοχές που αφορά οριζόντια όλες τις καλλιέργειες και εδώ θα πρέπει να επισημανθεί ότι η ανωτέρω ενίσχυση δεν αφορά στο σύνολο των καπνοκαλλιεργητών ποικιλίας Μπασμά της Αν. Μακεδονίας-Θράκης.

Τα τελευταία χρόνια η καλλιέργεια καπνού στη χώρα μας εξακολουθεί να μειώνεται, με μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων κατά 26,5% από το 2021 στο 2022, κατά 20% από το 2022 στο 2023 και κατά 12,82% από το 2023 στο 2024 (στοιχεία ΟΣΔΕ 2021,2022,2023,2024). Σύμφωνα με στοιχεία ΟΣΔΕ 2024, η καλλιεργούμενη με καπνό έκταση στη χώρα ανέρχεται στα 5.276,76 εκτάρια, με τα 1.976,16 εκτάρια από αυτά να καλλιεργούνται στην Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Ροδόπης, όταν, το έτος 2018, η καλλιέργεια ανερχόταν στα 15.898,95 εκτάρια στη χώρα και στα 5.486,01 εκτάρια στην Π.Ε. Ροδόπης (στοιχεία ΟΣΔΕ 2018). Όσον αφορά δε στην παραγωγή της Π.Ε. Ροδόπης, αυτή βαίνει μειούμενη την τελευταία τριετία, με ποσοστό μείωσης 43% από το 2021 και 23-26% ανά έτος:

Π.Ε. ΡΟΔΟΠΗΣ	
Έτος	Παραγωγή (tn) *
2021	6.200
2022	4.582
2023	3.507

*Στοιχεία Διεύθυνσης Αγροτικής Πολιτικής, Τεκμηρίωσης και Διεθνών Σχέσεων του ΥΠΑΑΤ

Σε κάθε περίπτωση, το ΥΠΑΑΤ στηρίζει και προωθεί την άσκηση πολιτικής στον τομέα των οπωροκηπευτικών μέσω των Οργανώσεων Παραγωγών, με στόχους τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα, της ελκυστικότητας των Οργανώσεων Παραγωγών και του ειδικού στόχου της διατήρησης και προστασίας του περιβάλλοντος. Οι Οργανώσεις Παραγωγών, μέσα από τα επιχειρησιακά τους προγράμματα, δύνανται να υλοποιούν δράσεις που αφορούν στην προώθηση και βελτίωση εμπορίας των προϊόντων τους, καθώς και στην απόσυρση προϊόντων από την αγορά μέσω της δωρεάν διανομής, σύμφωνα με τους Κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 1308/2013, 891/2017 και 892/2017, καθώς και την αριθ. 1400/395263/22-12-2023 (Β' 7430/29-12-2023) απόφαση του Υπουργού και Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως ισχύουν.

Στη νέα Κοινή Αγροτικής Πολιτική (ΚΑΠ) 2023-2027 και στο Στρατηγικό Σχέδιο (ΣΣ) που υλοποιείται, στις τομεακές παρεμβάσεις των οπωροκηπευτικών, οι Οργανώσεις Παραγωγών, μέσω των επιχειρησιακών τους προγραμμάτων, περιλαμβάνουν υποχρεωτικά σε ποσοστό 2%, δράσεις που έχουν στόχο την έρευνα περί των βιώσιμων μεθόδων παραγωγής και ανάπτυξής τους, συμπεριλαμβανομένων της ανθεκτικότητας έναντι των επιβλαβών οργανισμών και των ζωνοδόων, και του μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σε αυτήν, των καινοτόμων πρακτικών και των τεχνικών παραγωγής, που ενισχύουν την οικονομική ανταγωνιστικότητα και δίνουν ώθηση στην ανάπτυξη αγορών.

Σύμφωνα με το ΟΣΔΕ 2024 και τα στοιχεία του Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.), στην Π.Ε. Ροδόπης οι εκτάσεις και το πλήθος των ΑΦΜ ανά είδος καλλιέργειας είναι οι εξής:

ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)	ΠΛΗΘΟΣ ΑΦΜ
Κηπευτικά	950,39	4.103
Κηπευτικά υπό κάλυψη	9,02	123

Ενώ, σύμφωνα με το ΟΣΔΕ 2023 του Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε., στην Π.Ε. Ροδόπης οι εκτάσεις και το πλήθος των ΑΦΜ ανά είδος καλλιέργειας είναι οι εξής:

ΕΙΔΟΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)	ΠΛΗΘΟΣ ΑΦΜ
Κηπευτικά	915,29	278
Κηπευτικά υπό κάλυψη	9,69	278

Εκ των ανωτέρω παρατηρείται αύξηση των εκτάσεων των κηπευτικών και μείωση των εκτάσεων των κηπευτικών υπό κάλυψη κατά το έτος 2024 συγκριτικά με το έτος 2023.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

Βουλευτή κ. Οζγκιούρ Φερχάτ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφεία Υφυπουργών
- Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
- Υπηρεσία Συντονισμού